

i Henhold til Højskoleloven, ikke være 6,000 Kr., som det hidtil har været, men kun 5,000 Kr. Endvidere har vi stillet Ændringsforslag om, at 4,500 Kr. af dette Beløb skal anvendes til uformuende Elever. Den Forøgelse, der foreslaas til Askov Højskole, bliver i Virkeligheden kun 16,000 Kr., idet man jo ikke kan medregne det Beløb, der ydes til Understøttelse af Eleverne, og hidtil har der været ydet 3,000 Kr. til Fripladser til Elever paa 2det Aars Vinterkursus, men i Henhold til de stillede Ændringsforslag vil der fremtidig blive ydet 4,500 Kr. aarlig.

Med Hensyn til det Bidrag, som foreslaas til Højskolelærernes og Landbrugs-skolelærernes Understøttelseskasse, kan jeg henholde mig til, hvad der er udtalt derom. Jeg skal blot sige til det ærede Medlem, at der jo ikke er nogen Tvivl om, at adskillige af dem, som arbejder i Højskolens Tjeneste, vilde kunne faa en mere indbringende og mere magelig Virksomhed ved at søge et Embede, som saa mange af dem er kvalificerede til, og naar de ikke gør det, men optager denne Virksomhed, som de altsaa anser for mere værdifuld end at gaa ind i Embedsmandsvirksomhed, forekommer det mig, at man ikke kan misunde disse. Folk det Beløb. De har jo en meget tarvelig Lønning og maa selv yde et lige saa stort Bidrag som det, der ydes fra Statens Side, til deres Understøttelseskasse, og selv med dette Bidrag vil de kun kunne opnaa en ret tarvelig Understøttelse. Jeg vilde derfor sætte megen Pris paa, om ogsaa denne Bevilling kunde blive vedtaget. Men navnlig finder jeg, at i Henhold til, hvad der skete i 1902, er Beløbet til uformuende Elever ikke fuldt svarende til, hvad vi vedtog den Gang og med fuld Samstemning og Anerkendelse fra alle Sider. Det vilde gøre mig meget ondt, om man skulde søge at lægge denne Bevilling Hindringer i Vejen. Jeg anser det for et af de allervigtigste Spørgsmaal, at vi med god Villie giver et rigeligt og rundeligt. . . ., nej, det vil jeg ikke sige, for det er det ikke, men det nødvendige Beløb for at fremme Oplysningen og navnlig skabe saadanne Forhold, at det ogsaa bliver muligt for uformuende at faa Del i denne Uddannelse, saaledes at de ogsaa kan fylde deres Plads i Samfundet. Det vil ikke alene være til Gavn for dem selv, men for Samfundet i det hele.

Carl Hansen: Det er kun et enkelt Ændringsforslag, nemlig Nr. 11 til § 3, jeg ønsker at knytte nogle Bemærkninger

til. Det gaar ud paa at forøge Tilskuddet til Højskolelærernes Understøttelseskasse fra 10,000 til 20,000 Kr. Jeg vil ikke i nogen Maade tale imod dette Forslag, men kun omtale Anvendelsen deraf. Jeg gaar ud fra, at de Betingelser, der i 1902 knyttedes til Bevillingen paa de 10,000 Kr., ogsaa vil komme til at gælde, naar Summen forhøjes til 20,000 Kr., nemlig, at der fra Medlemmerne af Understøttelseskassen skal ydes et lige saa stort Tilskud, altsammen efter Regler, der skal godkendes af Kultusministeren. Reglerne kan vel indeholde, vil jeg antage, at ikke det fulde Beløb kommer til Udbetaling.

Men der er en anden Side af Sagen, som jeg gerne vil gøre opmærksom paa, og som jeg vilde have omtalt ved første Behandling, hvis Forslaget om de 10,000 Kroners Forhøjelse havde foreligget da. Man har jo paa saa mange Omraader oprettet Pensionskasser. I 1902 var der saaledes Pensionskassen for de private Realskoler, og senere kom Møllemskolerne til. Der blev da i Loven indsat Regler om, at Lærerne skulde yde 3 pCt. af deres Løn, de paagældende Skoler et lige saa stort Beløb og Staten endelig give 2 pCt. Det blev vedtaget samme Aar, som Loven om Tilskud til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler blev vedtaget; men de to Lovforslag blev behandlet af to forskellige Udvalg, og det er derfor ikke saa underligt, at man den Gang ikke fastsatte ensartede Regler. I de følgende Aar gik man videre. I 1904 bevilgede man et Beløb som Tilskud til de højere Almenskoler Pensionskasse. Ogsaa det byggede paa 2 pCt. fra Staten, 3 pCt. fra Lærerne og 3 pCt. fra Skolerne. Meningen har vel været den, at naar disse 8 pCt. blev ydet, kunde de enkelte Lærere, naar de gik af efter normal Tjenestetid, faa en rimelig Pension. Nu gaar man atter videre. Det vil sikkert ikke være mange Dage, før der fra et Udvalg kommer Forslag om at skabe en Pensionskasse for Handelsskolelærerne, og naar det er vedtaget, vil jeg antage, at der fra de tekniske Skoler kommer Krav om noget lignende. Ogsaa dette Forslag bygger paa Tilskud fra Lærerne, fra Skolerne og fra Staten. Jeg vilde finde det meget heldigt, om man kunde anvende den samme Fremgangsmaade overfor de 20,000 Kr. her, og jeg vil meget anmode Udvalget om at tage Spørgsmaalet op til Overvejelse. Jeg ved ikke, om der kan træffes en Afgørelse i den Tid, der er tilbage; men man kan jo forhandle derom, og kan en Ordning ikke træffes i Aar, kan den jo træffes ad